

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra ekonomických studií

**Rodičovský příspěvek a jeho vývoj v ČR
a v dalších zemích**

bakalářská práce

Autor práce: Daniela Čechová

Vedoucí práce: Ing. Libuše Měrtlová, Ph.D.

Jihlava 2020

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Daniela Čechová
Studijní program:	Finance a řízení
Obor:	Finance a řízení
Název práce:	Rodičovský příspěvek a jeho vývoj v ČR a v dalších zemích
Cíl práce:	Cílem bakalářské práce bude přiblížit význam a vývoj rodičovského příspěvku v ČR, posoudit jeho výši v různých obdobích a v současné době a to i z pohledu náročnosti na veřejné finance a životní úroveň mladých rodin s dětmi

Ing. Libuše Měrtlová, Ph.D.

vedoucí bakalářské práce

Ing. Martina Kuncová, Ph.D.

vedoucí katedry

Katedra ekonomických studií

Abstrakt

Tématem bakalářské práce je rodičovský příspěvek a jeho vývoj v ČR a v dalších zemích. Teoretická část vysvětluje pojmy, které jsou důležité pro pochopení hlavní problematiky tohoto tématu, a přehledně zařazuje rodičovský příspěvek do systému sociálních dávek v České republice. V bakalářské práci je zachycen vývoj rodičovského příspěvku od prvních zmínek až po jeho aktuální změnu. Je zde teoreticky popsáno, jak funguje rodičovský příspěvek v dalších vybraných zemích EU. Pro zjištění toho, zda je výše rodičovského příspěvku v České republice dostatečná, je praktická část zaměřená na přímé srovnání rodičovského příspěvku v České republice a na Slovensku, a následně jaký má jeho zvýšení dopad na veřejné finance obou zemí.

Klíčová slova

Sociální politika, státní sociální podpora, peněžitá pomoc v mateřství, dítě, dvojčata, výše rodičovského příspěvku, mzda

Abstract

The topic of this thesis is the parental benefit and its development in the Czech Republic and other countries. The theoretical part explains the concepts that are important for understanding the main issues of this topic and clearly includes the parental benefit into the system of social benefits in the Czech Republic. The bachelor thesis describes the development of the parental benefit from the first mention to its actual change. It describes theoretically, how the parental benefit works in others selected countries of European Union. To find out whether the amount of parental benefit in the Czech Republic is sufficient, the practical part is focused on direct comparison of the parental benefit in the Czech Republic and Slovakia, and consequently its impact on the public finances of both countries.

Key words

Social policy, state social support, financial help in maternity, child, twins, amount of parental benefit, pay

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 13. dubna 2020

.....
Podpis studenta/ky

Poděkování

Děkuji Ing. Libuši Měrtlové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, skvělou komunikaci, ochotu a trpělivost při zpracování mé bakalářské práce.

Děkuji svému manželovi Jiřímu a synovi Tobiáškoví, kteří byli trpělivi a podporovali mne po celou dobu mého studia, a našim maminkám, které pomáhaly s hlídáním Tobiáška.

Obsah

Úvod.....	10
Motivace	12
Cíl práce	12
Teoretická část	13
1 Veřejné finance	13
1.1 Funkce veřejných financí	13
1.2 Složky veřejných financí.....	14
2 Sociální politika	15
2.1 Státní sociální podpora	15
2.1.1 Přídavek na dítě	16
2.1.2 Příspěvek na bydlení	16
2.1.3 Porodné	17
2.1.4 Pohřebné	17
2.1.5 Rodičovský příspěvek.....	17
3 Historie a vývoj rodičovského příspěvku	18
4 Aktuální změna rodičovského příspěvku.....	21
4.1 Nárok na rodičovský příspěvek.....	24
4.2 Další podmínky nároku	25
4.3 Jak vyřídit žádost o rodičovský příspěvek	25
5 Rodičovský příspěvek ve vybraných zemích EU	26
5.1 Rodičovský příspěvek na Slovensku.....	26
5.2 Rodičovský příspěvek v Rakousku	26
5.3 Rodičovský příspěvek v Německu.....	28
5.4 Rodičovský příspěvek v Polsku	29
6 Rodičovský příspěvek v praxi.....	30
6.1 Česká republika	30
6.1.1 Osoby neplátcí dobrovolné nemocenské pojištění	31
6.1.2 Osoba s minimální mzdou v ČR.....	31
6.1.3 Osoba s průměrnou hrubou mzdou v ČR.....	32
6.1.4 Osoba s nadprůměrnou hrubou mzdou v ČR.....	33
6.2 Slovenská republika	34
6.2.1 Osoby neplátcí dobrovolné nemocenské pojištění na Slovensku	34
6.2.2 Osoby s minimální mzdou na Slovensku.....	35
6.2.3 Osoba s průměrnou mzdou na Slovensku.....	36
6.2.4 Osoba s nadprůměrnou mzdou na Slovensku	36

7	Diskuze o srovnání rodičovského příspěvku v ČR a v SR	38
7.1	Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro jedno dítě.....	38
7.2	Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro dvojčata	39
7.3	Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro trojčata.....	41
8	Dopad změny rodičovského příspěvku na veřejné finance	43
8.1	Česká republika	43
8.2	Slovenská republika	44
8.3	Srovnání dopadu změny rodičovského příspěvku na veřejné finance v České republice a ve Slovenské republice.....	45
	Závěr	46
	Seznam použité literatury	48
	Přílohy.....	51

Seznam obrázků

Obrázek 1 Podrobný popis změn týkajících se změn rodičovského příspěvku od roku 2020	22
Obrázek 2 PPM + RP pro jedno dítě v ČR a v SR.....	38
Obrázek 3 PPM + RP pro dvojčata v ČR a v SR.....	40
Obrázek 4 PPM + RP pro trojčata v ČR a v SR	41

Seznam tabulek

Tabulka 1 Přehled pěti kapitol s nejvyššími výdaji ze státního rozpočtu 2020 platné do 23.3.2020	43
--	----

Seznam použitých zkratek

ČR Česká republika

DMZ Denní vyměřovací základ

EU Evropská unie

EUR Euro

PPM peněžitá pomoc v mateřství

RP Rodičovský příspěvek

SR Slovenská republika

OSSZ okresní správa sociálního zabezpečení

OSVČ osoba samostatně výdělečně činná

ÚP úřad práce

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je Rodičovský příspěvek a jeho vývoj v ČR a v dalších zemích EU. Toto téma se mě samotné se týká, jelikož sama aktivně rodičovský příspěvek pobírám již druhým rokem, jako matka studentka.

Přiznám se, že když jsem jako studující žena v roce 2017 plánovaně otěhotněla, neměla jsem tušení o rozdílech v čerpání rodičovského příspěvku, oproti pracujícím ženám, a také o výši a nároku peněžité pomoci v mateřství. Až v té době, kdy jsem si byla jistá, že se mě rodičovský příspěvek bude týkat, jsem začala hledat spoustu informací o tom, v jaké jsem vlastně jako matka studentka, která si neplatila dobrovolné nemocenské pojištění v „nevýhodě“ oproti těm, které si ho platily, nebo které byly zaměstnané. V první chvíli mě tyto informace velice překvapily, a jako matka studentka jsem od státu čekala úplně jinou, vstřícnější, podporu. Na začátek platby dobrovolného nemocenského pojištění, díky kterému bych obdržela kromě rodičovského příspěvku, i peněžitou pomoc v mateřství, bylo již pozdě, proto jsem se smířila s tím, že budu pobírat pouze rodičovský příspěvek v celkové výši 220 000 Kč, což jsem v té době nepovažovala za dostatečnou částku v péči o dítě.

Po narození syna v roce 2018 a po roce čerpání tohoto příspěvku přišla od státu velice diskutovaná, a lze říci, že i dlouho očekávaná změna, a to navýšení rodičovského příspěvku. Tato změna byla dlouho očekávaná a zásadní, protože ke zvýšení rodičovského příspěvku nedošlo již 12 let. V roce 2019 se však na veřejnost dostala zpráva, že vláda uvažuje o zvýšení této sociální dávky o 80 000 Kč. Mě, jako matku, která tento příspěvek již pobírá, mě změna velice zaujala. Opět jsem se tedy vrátila ke střádání a zjišťování informací ohledně změny výše rodičovského příspěvku. Diskuzí ohledně tohoto navýšení proběhlo mnoho, a vzhledem k tomu, že jsem každou změnu a každý pozměněný návrh sledovala, rozhodla jsem se, že bych o rodičovském příspěvku v ČR mohla napsat bakalářskou práci, která by se této problematice věnovala, která by byla zaměřena na to, zda je změna, která se v té době plánovala dostatečná, a také na to, jaké jsou rozdíly v pobírání rodičovského příspěvku, ale i peněžité pomoci v mateřství v rámci rodin s různými příjmy. Jsem proto velice ráda, že má příležitost toto téma zpracovat. Nejen proto, že se mě přímo týká, ale i proto, že je toto téma v posledních dnech velice diskutované, a byla mu věnována velká pozornost.

V teoretické části mé práce se budu zabývat nejdříve obecným vysvětlením pojmů veřejných financí, sociální politiky a sociálních dávek, kam zařadím i právě rodičovský příspěvek. U rodičovského příspěvku začnu s jeho historií, od prvních zmínek rodičovského příspěvku až po jeho samotnou novelu. V rámci novely uvedu původní návrh, průběh navržených úprav i finální schválení. Detailně rozeberu skupiny, kterých se bude rodičovský příspěvek týkat, výšku a délku jeho čerpání, i jeho varianty a to nejen v ČR, ale pokusím se tento rozbor udělat i s dalšími zeměmi EU.

Domnívám se, že je velice zajímavé srovnat rodičovský příspěvek v ČR i v ostatních zemích. Zaměřím se především na sousední země ČR, jako je Slovensko, Rakousko, Německo a Polsko. Velice mě zajímá, jak si Česká republika i po zásadním zvýšení rodičovského příspěvku stojí v porovnání se zahraničím.

V dalších kapitolách mé bakalářské práce bych se ráda zaměřila na využití rodičovského příspěvku v praxi. Jde mi o to, jakou skutečnou finanční podporu od státu dostanou příjemci, kterých se tato sociální dávka týká. Tato sociální dávka se týká rodin s různou charakteristikou příjmu. Je například o matky studenty, o matky zaměstnané s minimální mzdou, pro matky s průměrnou mzdou, i pro matky s nadprůměrnou mzdou, a proto bych ráda uvedla reálná čísla, jaká výše podpory se jim dostane, a zda je tato podpora dostatečná. Tyto příklady bych ráda uvedla nejen při výchově jednoho dítěte, ale například i dvojčat, nebo trojčat. Toto konkrétní srovnání bych ráda provedla i s dalšími sousedními zeměmi.

Dle mého názoru vláda udělala dobrý krok k tomu, že rodičovský příspěvek zvýšila, vzhledem vyvíjející se ekonomice, růstu cen apod. Jelikož byla výše rodičovského příspěvku beze změny až 12 let, myslím si, že se problematika této sociální dávky odkládala na úkor rodin s malými dětmi.

Vzhledem k tomu, že se mě téma rodičovského příspěvku úzce týká, a jeho navýšení se mě přímo dotklo, ráda bych se dozvěděla, zda toto navýšení je dostatečné, a zda ve srovnání se sousedními státy není tato sociální dávka podceňována, a zda je jí věnována dostatečná pozornost a je pro ni vyhrazen dostatečný finanční prostor.

Motivace

Toto téma jsem si vybrala proto, že s ním sympatizuji, a je to téma, které se týká přímo mé situace, protože rodičovský příspěvek aktivně pobírám již druhým rokem. V rámci mé bakalářské práce se budu věnovat rodičovskému příspěvku od prvních zmínek, až po poslední novelu zákona věnující se právě této sociální dávce. V mé bakalářské práci se zaměřím i na to, jaký měla novela vliv na dopad veřejných financí, který si myslím, že bude oproti dřívějším rokům zásadní, jelikož se rodičovský příspěvek nezměnil již od roku 2007.

Cíl práce

Cílem mé bakalářské práce bude přiblížit význam a vývoj rodičovského příspěvku v ČR, posoudit jeho výši v různých obdobích a v současné době a to i z pohledu náročnosti na veřejné finance a životní úroveň mladých rodin s dětmi. Pro naplnění cíle mé bakalářské práce je potřeba vysvětlit pojmy sociální dávka, rodičovský příspěvek, dále seznámit s historií rodičovského příspěvku a s vývojem a také se zákony, které s rodičovským příspěvkem souvisejí. V praktické části bakalářské práce se chci zaměřit na konkrétní případy rodin s dětmi, které tento druh sociální dávky pobírají. Chci zjistit, jak rodičovský příspěvek v praxi funguje, a jaká je skutečná částka, kterou tyto rodiny obdrží i se součtem peněžitě pomoci v mateřství, a to v rámci rozmanitosti případů, tedy v rodinách, s různou výší mezd, a také v rodinách s jedním dítětem, se dvěma, i se třemi. V rámci toho, zda je tato sociální dávka v České republice dostatečná chci provést srovnání i s jinou zemí, pro porovnání toho, zda tato dávka není v České republice podceněna, v porovnání s jinými zeměmi. Jelikož se dávka nezměnila již 12 let, ráda bych také zjistila, jaký má zvýšení dopad této sociální dávky na veřejné finance. Dle mého názoru bude potřeba uvolnit velký obnos peněz proto, aby byla vláda schopna uspokojit rodiny, kterých se navýšení příspěvku týká, proto dopad na veřejné finance České republiky bude výrazný a nezanedbatelný ve státním rozpočtu.

Teoretická část

1 Veřejné finance

Veřejné finance jsou především specifické finanční vztahy a operace probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné, a na straně druhé mezi občany, domácnostmi, firmami a neziskovými organizacemi. (Hamerníková, Kubátová, 1999)

Zabývají se získáváním finančních prostředků a jejich efektivním použitím na financování jednotlivých druhů poskytovaných veřejných statků.

Veřejné finance představují tu část finančního systému národního hospodářství, která prochází přerozdělovacím procesem cestou veřejných rozpočtů, rozhoduje se o nich ve veřejné správě, veřejnou volbou a podléhají kontrole (Strecková, Malý, 1998)

Veřejné finance mají za úkol zajistit zdroje financování netržních aktivit státu a územní samosprávy, hospodárné a efektivní využívání finančních prostředků ve veřejném sektoru. Slouží k uspokojování potřeb obyvatelstva na úrovni státu, regionů a místních lokalit. Tím zabezpečují veřejné úkoly a naplňují veřejné zájmy.

Vztahy veřejných financí jsou využívány na 3 principech – nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti. (Urban, 2011)

Pro poskytovatele veřejných služeb jsou veřejné finance zdrojem příjmů. Z veřejných financí se tedy financují veřejné služby – všechny služby poskytované státem, a také všechny další financované z veřejných financí.

1.1 Funkce veřejných financí

Veřejné finance a především státní rozpočet plní tři důležité ekonomické funkce. První z nich je funkce alokační, která se vztahuje k rozdělování ekonomických zdrojů, o jejich využití nerozhodují trhy, ale vlády. Jejich úkolem je soustřeďovat finanční prostředky potřebné k zabezpečení produkce či financování veřejných statků, které se vláda rozhodla bezplatně poskytovat obyvatelstvu. Druhou funkcí je funkce redistribuční, což je přerozdělování primárních příjmů ekonomických subjektů, které vytvářejí trh. Jejich cílem je zmírnění důchodových a majetkových nerovností ve společnosti. Poslední, třetí

funkcí veřejných financí, je funkce stabilizační. Ta souvisí s ovlivňováním agregátní poptávky v národním hospodářství, a to na základě expanzivní nebo restriktivní fiskální politiky vlády, tedy nákup zboží a služeb i transferových plateb a ovlivňujících poptávku. Zvýšení nebo snížení rozpočtových příjmů a výdajů tak může tlumit výkyvy hospodářského cyklu i zmírňovat inflační tlaky v ekonomice. (Urban, 2011)

1.2 Složky veřejných financí

Složkami veřejných financí jsou státní finance, rozpočty státních účelových fondů, státních podniků, rozpočtových organizací, organizačních složek, rozpočty municipálních složek, které jsou odděleny od státního rozpočtu, a rozpočty a rozpočtové prostředky z EU a evropských fondů. (Urban, 2011)

2 Sociální politika

Téma „sociální politika“ se v dnešní době stává velice kontroverzním i různě interpretovaným fenoménem, a značně náročným na veřejné zdroje.

Definice pojmů jako je „sociální politika“ „sociální péče“ a „sociální práce“ je tedy velmi nejednoznačná a není jednoduchá. S těmito termíny se setkává v každodenním životě určitě každý z nás, a to třeba i na místech, nebo v situacích, kdy bychom to ani nečekali. Tyto pojmy jsou tedy používány opravdu hojně, a my s naprostou samozřejmostí předpokládáme, že těmito pojmům všichni bezpečně rozumí. Ovšem ne vždy tomu tak je, protože výkladů těchto pojmů je mnoho, a nejsou jednoznačně vymezeny. Například, v odborné literatuře a také v praxi se uvedené pojmy velice často zaměňují.

Kerbs definuje sociální politiku takto: „*Sociální politika je politikou, která se primárně orientuje k člověku, k rozvoji a kultivaci jeho životních podmínek, dispozic, k rozvoji jeho osobnosti a kvality života.*“ (Kerbs, 2007, str. 17)

V případě, že se zaměříme na výklad pojmu „sociální politika“ v užším pojetí, budeme o ní hovořit jako o cílevědomé činnosti státu, organizací a institucí, které usilují o vyvážení podmínek omezujících příčiny sociální nerovnováhy a zajišťují předpoklady pro harmonický vývoj jedinců, skupin i společenských celků. (Nečadová, 2013)

Sociální politice můžeme rozumět i tak, že zasahuje všude tam, kde se člověk z objektivních důvodů dostává do neřešitelných životních situací, nebo kde je potřebná společenská pomoc. Tato politika se má orientovat k rekonstrukci skutečně lidských vztahů, k vytváření podmínek, které budou minimalizovat společenské příčiny individuálního neštěstí a také budou usnadňovat rozvoj všech schopností a tvůrčích sil člověka. (Kerbs, 2007)

2.1 Státní sociální podpora

Státní sociální podpora zahrnuje dávky, poskytované občanům od státu, kteří jsou v těžké životní sociální situaci. Stát tímto alespoň zčásti může pomoci pokrýt náklady, které jsou úzce spojené s těmito situacemi a zčásti přebírá zodpovědnost za tyto životní a sociální situace.

S tímto systémem úzce souvisí pojem solidarita. Dle Kerbse definujeme pojem „solidarita“ takto: „*Sociální solidarita (vzájemná podpora, sounáležitost) souvisí především s utvářením a rozdělováním životních podmínek a prostředků jedinců a sociálních skupin (zejména rodin) v zájmu naplňování ideje sociální spravedlnosti. (...) Všeobecně se má za to, že sociální solidarita představuje neodmyslitelný myšlenkový atribut sociální politiky (...).*“ (Kerbs, 2007, str. 32)

Systém státní sociální podpory je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto zákona jsou poskytovány tyto sociální dávky:

- Přídavek na dítě
- Příspěvek na bydlení
- Porodné
- Pohřebné
- **Rodičovský příspěvek**

(www.mpsv.cz, 2019)

2.1.1 Přídavek na dítě

Tato dávka státní sociální podpory je základní poskytovanou dlouhodobou dávkou rodinám s dětmi. Mají na ni nárok rodiny s příjmem do 2,7 násobku životního minima. Přídavek na dítě je poskytován ve třech výších dle věku dítěte (do 6 let, 6-15let, 15-26let) a ve dvou výměrách podle výše příjmu. Ve zvýšené výměře dávka náleží, pokud některá ze společně posuzovaných osob má příjem u výdělečné činnosti nebo z určitých dávek. (www.mpsv.cz, 2019)

2.1.2 Příspěvek na bydlení

Dávkou „příspěvek na bydlení“ je státem přispíváno na náklady na bydlení rodinám či jednotlivcům s nízkými příjmy. Nárok na tuto dávku má vlastník nebo nájemce bytu přihlášený v bytě k trvalému pobytu, jestliže 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny nestačí k pokrytí nákladů na bydlení a zároveň těchto 30 % (v Praze 35 %) příjmů rodiny je nižší než příslušné normativní náklady stanovené zákonem. (www.mpsv.cz, 2019)

2.1.3 Porodné

Tato dávka je jednorázovým příspěvkem pro rodiny s nízkými příjmy na pokrytí nákladů související s narozením dítěte. Nárok na porodné je vázán na stanovenou hranici příjmů v rodině. Porodné je pro rodiny, kterým se narodilo první nebo druhé živé dítě, a jejíž příjem v kalendářním čtvrtletí předcházejícím narození dítěte nebyl vyšší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného je stanovena částkou 13 000 Kč na první živě narozené dítě. Při narození druhého živého dítěte je tato částka o 3 000 Kč nižší, tedy 10 000 Kč. O tuto dávku je potřeba zažádat do jednoho roku od narození dítěte. (www.mpsv.cz, 2019)

2.1.4 Pohřebné

Na pohřebné má nárok osoba, jež vypravila pohřeb nezaopatřenému dítěti, nebo osobě, která byla rodičem nezaopatřeného dítěte, a to za podmínky, že zemřelá osoba měla ke dni úmrtí trvalý pobyt na území ČR. Výše pohřebného činí 5 000 Kč. (www.mpsv.cz, 2019)

2.1.5 Rodičovský příspěvek

Rodičovský příspěvek je dávkou rodiče, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině. Tento příspěvek je vyplácen nejdéle do čtyř let věku dítěte, nebo do vyčerpání celkové výše rodičovského příspěvku, a to je 300 000 Kč v případě jednoho dítěte. Pokud má rodina dvě a více současně narozených dětí, tato částka je vyšší o 150 000 Kč.

Sociální dávka „rodičovský příspěvek“ je vyplácena rodiči měsíčně, a ten si může zvolit jeho měsíční výši čerpání, ovlivněnou výší denního vyměřovacího základu. Volbu výše rodičovského příspěvku je možno měnit jedenkrát za tři měsíce.

Při výplatě této dávky nejsou sledovány příjmy rodiče. Rodič má možnost při nároku na výplatu rodičovského příspěvku zlepšovat sociální situaci rodiny výdělečnou činností. Je to ovšem podmíněno tím, že po dobu, kdy je výdělečně činný nebo po dobu studia musí zajistit péči o dítě jinou zletilou osobou. (www.mpsv.cz, 2020)

Státní sociální podpora „rodičovský příspěvek“ je klíčové téma mé bakalářské práce. Jeho historii a aktuálnímu vývoji se budu věnovat v následujících kapitolách.

3 Historie a vývoj rodičovského příspěvku

Pojmy „rodičovská dovolená“ a „rodičovský příspěvek“ byly v české legislativě poprvé zmíněny v roce 1990, a to v zákoně č. 382/1990 Sb. Dne 1. října 1990 tento zákon nabývá účinnosti. Před nabytím účinnosti tohoto zákona se pobyt doma s dítětem označoval souhrnně jako mateřský příspěvek.

Rodičovský příspěvek jako státní dávka byl zaveden ke „zlepšení podmínek rodin pečujících o malé děti“.

V tomto zákoně je ustanoveno, že nárok na příspěvek má rodič, jestliže osobně celodenně a řádně pečuje o alespoň jedno dítě do tří let, nebo do šesti let, jestliže jde o dítě, které je dlouhodobě těžce zdravotně postižené a vyžaduje mimořádnou péči, zvláště náročnou. (Zákon č. 382/1990 Sb.)

Podmínkou pro čerpání příspěvku bylo, že rodič i dítě mají trvalý pobyt na území České anebo Slovenské federativní republiky.

Příspěvek může čerpat také výdělečně činný rodič, jestliže je zaměstnán po dobu sjednanou nejvýše na dvě hodiny denně nebo jeho příjem z výdělečné činnosti bez odečtení daně nepřesahuje 800 Kčs měsíčně, nebo jde o rodiče svobodného, ovdovělého, rozvedeného nebo z jiných vážných důvodů osamělého, který nežije s druhem, a dítě, o něž pečuje, není umístěno v jeslích (v mateřské škole), popřípadě v obdobném zařízení, a rodič mu po dobu výdělečné činnosti zajistil potřebnou péči jinou osobou.

V rámci tohoto zákona bych také ráda zmínila výši a výplatu v souvislosti s tímto zákonem. Příspěvek činí 900 Kčs za každý kalendářní měsíc. Náleží-li příspěvek jen po část kalendářního měsíce, činí jeho částka za jednotlivé kalendářní dny 30 Kčs. Příspěvek se vyplácí měsíčně pozadu, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž byly splněny podmínky nároku na příspěvek. (Zákon č. 382/1990 Sb.)

Novelou tohoto zákona byl zákon z roku 1992, a to zákon č. 117/1992 Sb. Tímto zákonem se mění a doplňuje zákon č. 382/1990 Sb. o rodičovském příspěvku. Touto novelou se měsíční rodičovský příspěvek zvyšuje na částku 1200 Kč a 40 Kč za den. V roce 1993 ovšem přichází k dalšímu zvýšení dávky, a to na 1360 Kč za kalendářní

měsíc a 45 Kč za den, a to díky zákonu č. 154/1993 Sb. – Nařízení vlády o zvýšení některých sociálních dávek. (Nařízení vlády č. 154/1993 Sb.)

V roce 1994 je tu opět další zvýšení rodičovského příspěvku na 1500 Kč měsíčně, a od poslední třetiny toho roku přichází poslední úprava zákona nařízením vlády č. 143/1994 Sb., o zvýšení rodičovského příspěvku a podpory při narození dítěte. Jedinou změnou, oproti předchozímu zákonu, bylo opět navýšení dávky, a to na 1740 Kč měsíčně a 58 Kč denně. (Nařízení vlády č. 143/1994 Sb.)

Zákon č. 382/1990 Sb. byl zrušen zákonem č. 117/1995 Sb., o státní podpoře, který je platný dodnes. Účinnost tohoto zákona je ode dne 1. 9. 1995. Tento zákon přináší mnoho změn do systému sociální podpory. Liší se od předchozích právních úprav tím, že zahrnuje několik druhů dávek, a nově se již nezaměřuje pouze na rodičovský příspěvek.

Jednou z novinek tohoto zákona je to, že příspěvek bylo možné čerpat do čtyř let věku dítěte. V případě dlouhodobě zdravotně postiženého dítěte, se tato věková hranice zvýšila z šesti na sedm let věku dítěte.

Rodičovský příspěvek dále nebyl dán přesnou dávkou, ale počítal se z životního minima rodiče, který má na rodičovský příspěvek nárok. Výše příspěvku se vypočítala součinem životního minima – tehdy 1680 Kč, a koeficientem 1,1. Výše příspěvku tedy činila 1848 Kč měsíčně. (Zákon č. 117/1995 Sb.)

V následujících letech se výše příspěvku měnila spolu s výší životního minima. V letech 1996 – 2006 se výše rodičovského příspěvku vyšplhala až na částku 3696 Kč.

Další významná novela zákona o státní sociální podpoře přichází v roce 2006, s platností od 1. 1. 2007, a tím je předpis č. 112/2006 Sb. Tento předpis zásadně změnil výpočet rodičovského příspěvku. Nově výše rodičovského příspěvku byla odvozována od průměrné měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře. Rodičovský příspěvek se počítal jako 40 % průměrné mzdy, které byla v roce před dvěma roky předcházejícího roku, kdy je rodičovský příspěvek počítán. Pro rok 2007 se tedy vychází z průměrné mzdy roku 2005, která byla 18 995 Kč. Rodičovský příspěvek byl tedy ve výši 7 582 Kč měsíčně. (Zákon č. 112/2006 Sb.)

Následně v roce 2006 byla ovšem schválena další novela. Zákon č. 585/2006 Sb. Tato novela se především týká případu, kdy dochází k souběhu nároku na rodičovský

příspěvek na jiné nominální veličiny, jako jsou průměrná mzda nebo životní minimum. Byla stanovena přesná dávka rodičovského příspěvku.

Od roku 2008 došlo k dalším změnám. Nově bylo nutno doložit informace, které dříve nebyly požadovány. Zákon se vztahoval na všechny děti, tedy i na ty, které byly narozeny před rokem 2008. Osoby, které příspěvek aktivně pobíraly, musely podat novou žádost o příspěvek. (Zákon č. 585/2006 Sb.)

Rodiče nyní mají možnost volit si výšku příspěvku. Bylo možné čerpat rodičovský příspěvek ve třech různých částkách:

- Rychlejší čerpání ve zvýšené míře - příspěvek je možné čerpat v částce 11 400 Kč měsíčně do dvou let věku dítěte. Podmínkou je, že rodič měl nárok na peněžitou pomoc v mateřství ve výši minimálně 380 Kč na den.
- Klasické čerpání – čerpání příspěvku v základní míře, tedy v částce 7600 Kč měsíčně do tří let věku dítěte. Podmínkou je nárok na peněžitou pomoc v mateřství.
- Pomalejší čerpání ve snížené míře – čerpání příspěvku v základní míře 7600 Kč do 21 měsíců dítěte, a poté v částce 3 800 Kč do 4 let věku dítěte. Tento příspěvek byl čerpán především, pokud neměl rodič nárok na peněžitou pomoc v mateřství. (Zlámalová, 2012)

Při zrychleném čerpání vyčerpal rodič celkem 216 tisíc korun, při další, tedy tříleté variantě to je 235 tisíc korun, a při čtyřleté variantě to bylo 216 tisíc korun, nebo 178 tisíc korun dle toho, zda byl nejdříve pobírán peněžitý příspěvek v mateřství.

Toto čerpání příspěvku platilo do roku 2012. Od roku 2012 je celkovou dávkou určenou k čerpání částka 220 tisíc Kč u jednoho dítěte a 330 tisíc korun u vícero dětí. U této částky si může rodič sám určit, kolik peněz bude měsíčně čerpat a jak dlouho, ovšem za splnění určitých podmínek, například čerpání dávky maximálně do 4 let věku dítěte, rodič pobírající příspěvek může bez omezení pracovat, u dětí starších dvou let se nesleduje docházka do jeslí nebo školky, minimální měsíční příspěvek je 50 Kč, maximální pak 11 500 Kč, výše měsíčního čerpání se odvíjí od vyměřovacího denního základu, výše měsíčního rodičovského příspěvku nesmí přesáhnout 70 % třicetinasobku denního vyměřovacího základu rodiče s vyšším příjmem.

4 Aktuální změna rodičovského příspěvku

Změna rodičovského příspěvku od roku 2012 měla být již v roce 2018, kdy mělo dojít opět ke zvýšení rodičovského příspěvku. Tato změna se však neuskutečnila, a ke změně mělo dojít od roku 2019. Ke zvýšení této dávky nakonec došlo od roku 2020. Nový návrh měl několik scénářů, a myslím, že toto téma bylo jedním z nejdiskutovanějších v roce 2019. Nakonec se věc ustálila na příspěvku 300 tisíc korun pro jedno dítě, a 450 tisíc korun pro dvě a více současně narozených dětí.

V prvotním návrhu na změnu bylo, že navýšení dávky se bude týkat všech rodičů, kteří mají děti do věku 4 let, včetně těch, kteří si svůj rodičovský příspěvek již vyčerpali, tedy v situaci, kdy si nastavili rychlejší režim čerpání dávek, a vrátili se například dříve do svého zaměstnání. Po několika jednáních byl tento návrh pozměněn tak, že navýšení rodičovského příspěvku by se mělo týkat pouze rodičů těch dětí, které se narodí od 1. 1. 2020. Tento návrh ovšem vyvolal velice bouřlivé reakce především na to, jak se liší náklady na děti narozené do 31. 12. 2019 od těch, které se narodí až 1. 1. 2020. Dá se jen těžko představit situace rodiček, které přijedou do porodnice několik hodin před půlnocí dne 31. 12. 2019. Při zveřejnění tohoto návrhu došlo k několika diskuzím, k založení facebookových skupin s názvem „Chceme spravedlivý rodičovský příspěvek“, došlo také k podepisování několika petic apod. Emotivní reakce ze strany potencionálních voličů však politiky nakonec vylekaly natolik, že přislíbili zvýšit rodičovský příspěvek i aktivně čerpajícím příjemcům.

Situace se opět ale zkomplikovala tím, že návrh se nestačí schválit včas na to, aby zákon mohl platit již od 1. 1. 2020. Po dlouhých debatách byla nakonec předloha pro zvýšení dávky odhlasována dne 6. 11. 2019. Novelu zákona o státní sociální podpoře, kde je ukotveno navýšení rodičovského příspěvku, posvětila Sněmovna, a tato norma se dostala do Senátu. Ten však svým jednáním 4. 12. 2019 shledal, že nastavené změny nejsou spravedlivé vůči rodičům, kteří příspěvek již vyčerpali, a vrátili se do práce dříve. Senátoři proto podpořili a odhlasovali pozměňovací návrh, jenž měl umožnit navýšení dávky i rodičům, kteří už ji dočerpali, prostřednictvím podané žádosti. Příležitost zvrátit věc ve svůj prospěch znovu cítili i rodiče, kteří tedy rodičovský příspěvek aktivně nepobírali, avšak mají dítě do věku 4 let s tím, že o své dítě stále stejně pečují, a splňují tak podmínku pro pobírání příspěvku danou zákonem.

Před Vánocemi 2019 tedy Sněmovnu čekala debata o rodičovském příspěvku znovu. Projednávání proběhlo dne 17. 12. 2019. Finální verdikt o navýšení rodičovského příspěvku je takový, že rodičovský příspěvek bude navýšen aktivně pobírajícím rodinám rodičovského příspěvku, s dětmi do věku 4 let, které budou v lednu 2020 stále dávku pobírat, a nestihly si již vybrat dosavadních 220 tisíc korun. Nárok na vyšší rodičovský příspěvek bude mít od ledna 80 % rodin s dětmi do 4 let. Původní návrh, který by se týkal navýšení rodičovského příspěvku pro všechny rodiny, které mají dítě do věku 4 let, tedy neuspěl.

Po schválení této novely, ministryně práce a sociálních věcí zveřejnila manuál, dle kterého bylo možné přehledně zjistit, kdo má nárok na zvýšení rodičovského příspěvku od roku 2020 a za jakých podmínek atd. (www.mpsv.cz, 2020)

Řidičák na rodičák

Celková částka rodičovského příspěvku se zvýší od 1. 1. 2020 na 300 000 Kč, pro vícerčata na 450 000 Kč

Bude se mě navýšení týkat? Nárok mají rodiče, kterým se narodí dítě kdykoli od 1. 1. 2020 a také ti, kteří ještě aktivně čerpají RP k 1. 1. 2020. To znamená, že RP musí dostat ještě v lednu (lednová částka je vyplacena v únoru). Nárok trvá do 4 let věku dítěte.		Musím si o zvýšení žádat? Ne. Částka se zvýší automaticky. Žádat musíte případně jen o změnu výše měsíčního čerpání. To lze učinit každé 3 měsíce - osobně, poštou nebo elektronickým formulářem.	
	Jak vysoký RP můžu pobírat měsíčně? Maximální hranice je srovnatelná s „mateřskou“. Rodiny, které nedoložily příjem, budou mít od nového roku nárok na maximum 10 000 Kč, rodiče vícerčat na 15 000 Kč.		Mohu pracovat a pobírat RP? Ano, můžete. Pobírání rodičovského příspěvku se nevylučuje s návratem do zaměstnání.
Mohu dát dítě do školky a pobírat RP? Ano, dítě do 2 let můžete umístit do jeslí/ dětské skupiny až na 92 hodin měsíčně. Docházka dítěte staršího než dva roky se nesleduje.		Všichni, kteří budou mít nárok na zvýšení RP, budou o změnách informováni dopisem z Úřadu práce. Nevíte si rady? Podívejte se na web www.mpsv.cz Obracejte na nejbližší pobočku Úřadu práce Napište na rodicak@uradprace.cz	

Obrázek 1 Podrobný popis změn týkajících se změn rodičovského příspěvku od roku 2020

Zdroj: Facebook Jany Maláčové, ministryně práce a sociálních věcí

Na obrázku lze vidět podrobný popis změn týkajících se změn rodičovského příspěvku od roku 2020.

Díky obrázku si také můžeme jednoduše všimnout, že v rámci úpravy rodičovského příspěvku nedošlo pouze k navýšení rodičovského příspěvku, ale také ke změnám, které se týkají docházení batolat do školky. Limit pro navštěvování batolat školek byl pouze 46 hodin měsíčně. Nově mohou být děti do 2 let ve školce, nebo v obdobném školském zařízení až 92 hodin měsíčně, aniž by rodina přišla o rodičovský příspěvek. Myslím si, že tato změna by mohla pomoci rodičům sladit rodinný a pracovní život, například těm, kteří se budou chtít vrátit do práce dříve, alespoň na poloviční úvazek.

Po zveřejnění tohoto návodu, a podrobného popisu změn, které se týkají rodičovského příspěvku od roku 2020, bylo také těm, kterých se změna rodičovského příspěvku týká, zasláno individuální informační sdělení, kde jsou změny také rozepsány, a je zde zmíněna i individuální částka, na kterou lze rodičovský příspěvek navýšit. Tento dopis je přiložen v rámci mé bakalářské práce v přílohách, označen jako *Příloha A*.

Jelikož u mě, jako u studentky, ani u manžela, který je OSVČ, nepřesáhnul denní vyměřovací základ částku 10 000 Kč, můj rodičovský příspěvek může být nyní maximálně 10 000 Kč, místo původní částky 7 600 Kč.

Z individuálního informativního dopisu se dozvíme základní informace o zvýšení rodičovského příspěvku, ale také například to, že výše rodičovského příspěvku se pro plánované zvýšení nenavýší automaticky, ale automaticky se prodlouží doba čerpání této dávky. V případě, že chceme zvýšit měsíční výši rodičovského příspěvku, musí se zajít na ÚP ČR.

Zda ale rodiče, kteří pobírají rodičovský příspěvek, stihnou vyčerpat celou částku, záleží mimo jiné i na době, v rámci které mohou ještě rodičovský příspěvek čerpat, a na tom, kolik již vyčerpali, a také na tom, jaký mohou mít maximální měsíční příspěvek.

To nastane například v případě, kdy dítěti jsou 4 roky v lednu 2020, a rodič aktivně čerpá rodičovský příspěvek k 1. 1. 2020. Do konce roku 2019 rodič vyčerpal 215 000 Kč z původních 220 000 Kč, které byly aktuální do konce roku 2019. Poslední lednová splátka by tedy měla být pouhých 5 000 Kč. Zvýšením částky rodičovského příspěvku se od ledna 2020 pro rodiče zvýší částka rodičovského příspěvku z 220 000 Kč na 300 000 Kč. V lednu 2020 může čerpat poslední částku rodičovského

příspěvku. Rodič může čerpat rychlostí 18 000 Kč za měsíc. V případě, že by se výše rodičovského příspěvku nezvýšila, jeho poslední lednová výplata by byla 5 000 Kč. Díky zvýšení rodičovského příspěvku má rodič nárok na poslední lednovou výplatu v částce 18 000 Kč. Poslední lednová splátka tedy je 18 000 Kč. Z celkového navýšení o 80 000 Kč, vyčerpá pouze 13 000 Kč, protože dítěti budou už v lednu 4 roky, a tím pobírání rodičovského příspěvku končí.

4.1 Nárok na rodičovský příspěvek

Ve většině případů má na rodičovský příspěvek rodič nárok po skončení peněžitě pomoci v mateřství (PPM). PPM vyplácí OSSZ jako peněžitou pomoc v mateřství neboli mateřskou, a to v celkové délce 28 týdnů, kdy nástup na PPM si matka volí od 6 do 8 týdnů před plánovaným datem porodu. Na PPM mají nárok ženy, které si platily nemocenské pojištění. V případě, že rodič na PPM nárok neměl, dostává hned po narození dítěte rodičovský příspěvek. Ten není již vyplácen OSSZ, ale Odborem sociální podpory zřízeným při úřadu práce. Na rodičovský příspěvek mají nárok i ženy, nebo i muži, kteří byli nezaměstnaní, nebo si jako OSVČ neplatili nemocenské pojištění, které je u OSVČ dobrovolné.

„Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 000 Kč, nejdéle do 4 let věku tohoto dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 000 Kč.“ (www.mpsv.cz, 2020)

Pokud rodič čerpal na nejmladší dítě v rodině dávku podobnou rodičovskému příspěvku v jiném členském státě, tak se tato částka odečte z celkové částky rodičovského příspěvku. Trvalý pobyt a bydliště na území České republiky je podmínka, která musí být splněna u oprávněné osoby a u dítěte zakládajícího nárok na rodičovský příspěvek.

Rodič si v rámci této dávky může zvolit měsíční výši čerpání, a to při podávání žádosti. Tato výše však nemůže být jakákoliv (například vyčerpání částky 300 000 Kč v jednom měsíci není možné), ale pro určení výše měsíční částky je rozhodující výše denního vyměřovacího základu pro stanovení peněžitě pomoci v mateřství nebo nemocenského v souvislosti s porodem nebo převzetím dítěte, pokud lze alespoň jednomu z rodičů stanovit.

„Jestliže lze alespoň jednomu z rodičů v rodině stanovit k datu narození nejmladšího dítěte v rodině 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu v částce převyšující 10 000 Kč, může rodič volit měsíční výši čerpání rodičovského příspěvku až do této výše.“

„Pokud ani jednomu z rodičů nelze stanovit denní vyměřovací základ, nebo při podání žádosti rodič nedoložil výši denního vyměřovacího základu, nebo je-li 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu nižší než 10 000 Kč, rodič může volit výši rodičovského příspěvku až do částky 10 000 Kč měsíčně.“ (www.mpsv.cz, 2020)

Při pobírání rodičovského příspěvku na dvojčata či dvě a více dětí narozené současně, se zvyšuje výše volby maximální výše měsíčního čerpání rodičovského příspěvku na 1,5 násobek stanovených částek, tj. na 1,5 násobek 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu, resp. 1,5 násobek částky 10 000 Kč, tj. 15 000 Kč měsíčně.

Volbu výše rodičovského příspěvku lze v průběhu čerpání změnit, a to za 3 měsíce od poslední změny výše čerpání rodičovského příspěvku, nejdéle ale do věku 4 let dítěte.

4.2 Další podmínky nároku

Volbu výše rodičovského příspěvku je oprávněn provést jen rodič, který uplatnil nárok na rodičovský příspěvek. Výši rodičovského příspěvku je možné změnit nejdříve po uplynutí 3 celých kalendářních měsíců od poslední volby.

Pokud v rodině dojde ke změně osob, které jsou posuzovány jako rodiče, a dojde-li tím ke změně výše denního vyměřovacího základu, stanoví se rodičovský příspěvek od následujícího kalendářního měsíce podle nově splněných podmínek.

4.3 Jak vyřídit žádost o rodičovský příspěvek

O rodičovský příspěvek lze zažádat na úřadu práce, pod který patříme v rámci místa bydliště, a to podáním vytištěného formuláře. O tuto dávku lze žádat také elektronicky. Pro elektronické podání formulářů existují dva základní způsoby. První způsob je forma odeslání s elektronickým podpisem, druhým způsobem je odeslání přes datovou schránku. Obě tyto varianty se uživateli nabídnou na konci formuláře, pokud je vyplněn validními daty.

5 Rodičovský příspěvek ve vybraných zemích EU

V této kapitole bych ráda uvedla jak je to s výší a délkou čerpání rodičovského příspěvku ve vybraných zemích EU. Díky těmto poznatkům provedu srovnání výše a délku čerpání se situací v České republice. Ráda bych, abychom zjistili, zda poslední aktualizace zákona v porovnání s ostatními zeměmi EU dostatečně finančně podporuje rodiny s dětmi.

5.1 Rodičovský příspěvek na Slovensku

V otázce rodičovského příspěvku je Slovensko velice podobné Česku, i přesto zde ale pár rozdílů najdeme. Rozdíly v rodičovském příspěvku lze sledovat například v tom, že rodičovský příspěvek na Slovensku lze pobírat do 3 let věku dítěte, kdežto v České republice je možno tuto dávku čerpat až do 4 let věku dítěte. Tímto faktem se zároveň Česká republika zařazuje mezi země s nejdelší dobou čerpání rodičovského příspěvku. Další rozdíl lze sledovat například v tom, že Slováci nemají od státu jednotnou sumu pro rodičovský příspěvek, jako v České republice. Výše měsíční částky se v ČR odvíjí na základě toho, jak dlouho je v plánu měsíční příspěvek čerpat, ale na Slovensku jsou měsíční dávky jednotné.

Na Slovensku došlo stejně jako v České republice k navýšení rodičovského příspěvku od roku 2020. Oproti dosavadnímu vyplácení rodičovského příspěvku ovšem od 1. 1. 2020 dochází k výrazné změně, a to k té, že dochází k rozdílu, mezi rodičovským příspěvkem, který čerpá osoba, která neměla nárok na peněžitou pomoc mateřství, a který čerpá osoba, která nárok na peněžitou pomoc v mateřství měla. Výše rodičovského příspěvku pro osoby, které nemají nárok na PPM je od 1.1.2020 270 EUR měsíčně, a pro osoby, který nárok na PPM měly, je částka ve výši 370 EUR měsíčně.

U dvojčat a trojčat je to částka 337,50 EUR pro dvojčata a 405 EUR pro trojčata měsíčně. V případě, že rodiči vznikl nárok na mateřskou, výše rodičovského příspěvku 462,50 EUR pro dvojčata a 555 EUR pro trojčata. (www.employment.gov.sk, 2020)

5.2 Rodičovský příspěvek v Rakousku

Rodičovský příspěvek v Rakousku lze čerpat pomocí dvou systémů, které jsou k dispozici.

Prvním systémem je tzv. „účet příspěvku na péči o dítě“ s paušálními dávkami. Každý, kdo se rozhodne pro tuto možnost čerpání, obdrží paušální příspěvek na péči o dítě bez ohledu na činnost, kterou rodič vykonával před narozením dítěte. Od narození dítěte je paušální dávka k dispozici nejméně 365 dní a nejvýše 851 dní. V případě, že oba rodiče nárokují příspěvek na péči o dítě, je tato paušální dávka v dispozici 456 dní až 1063 dní. Částka, kterou rodič v případě této varianty čerpá, je 14,53 EUR až 33,88 EUR, v závislosti podle vybraného období čerpání. Délka čerpání rodičovského příspěvku je v tomto případě vyšší, protože při zvolené variantě, kdy oba rodiče nárokují příspěvek na péči o dítě, je 20% z celkového množství rodičovského příspěvku vyhrazeno druhému rodiči, což je 61 dní, o kterých je čerpání rodičovského příspěvku v Rakousku vyšší. Výše dávky vyplývá individuálně z vybrané doby trvání dávky. Obecně platí pravidlo, že čím déle je rodičovský příspěvek čerpán, tím nižší je denní částka.

Druhým systémem je příspěvek na péči o dítě závislý na příjmu. Ten, kdo se rozhodne pro tento systém, musel v posledních 6 měsících před narozením dítěte v Rakousku pracovat. Tato varianta je vhodná pro každého, kdo má atraktivní příjem a chce odejít z práce spíše na krátkou dobu. Tuto variantu lze pobírat do 365. dne po narození. V tomto případě rodič pobírá 80% příjmu, který měl v roce před narozením dítěte. Tato částka je omezena částkou maximálně 66 EUR za den, nebo přibližně 2000 EUR měsíčně. (www.oesterreich.gv.at, 2020)

Systém vyplácení rodičovského příspěvku je od České republiky velice odlišný. Délka čerpání rodičovského příspěvku je opět kratší než v České republice, a to v rozmezí od 2,5 roku do necelých 3 let věku dítěte. Rozdíl je i v maximální výši čerpání rodičovského příspěvku, který platí pro rodiče, kteří měli nárok na PPM. V České republice nesmí být výše rodičovského příspěvku vyšší než 70 % 30násobku denního vyměřovacího základu. Pro rok 2020 je maximální výše rodičovského příspěvku dána maximální výší mateřské, tedy 42 720 Kč měsíčně, u víceročet 64 080 Kč měsíčně. V Rakousku je maximální částka čerpání omezena částkou 2 000 EUR měsíčně, což je v přepočtu cca 52 000 Kč. Myslím si, že to v tomto porovnání není až moc výrazný rozdíl.

5.3 Rodičovský příspěvek v Německu

Rodičovský příspěvek v Německu, neboli „Elterngeld“, vzniká rodičům, pokud nepracují déle než 30 hodin týdně, mají právo na výkon rodičovské péče o dítě, bydlí ve stejné domácnosti a v převážné míře sami pečují o dítě. Pokud dochází k souběhu nároku na německý rodičovský příspěvek a na srovnatelné dávky jiného členského státu EU se aplikuje zvláštní právní úprava evropské legislativy.

Obecně platí, že čím nižší příjem v Německu máte, tím vyšší je rodičovský příspěvek, je to 65 až 100 procent z toho, co rodič vydělal před narozením. Dolní limit pro rodičovský příspěvek je 300 EUR a horní limit je 1 800 EUR měsíčně.

Rodič s příjmem nižším než 1 000 EUR, dostává za každých 20 EUR, kdy je příjem nižší než 1 000 EUR, jedno procento navíc. Například, s výdělkem 1 000 EUR měsíčně činí rodičovský příspěvek 67 %. Otec nebo matka vydělají 980 EUR čistého příjmu před narozením dítěte, jeho rodičovský příspěvek bude 68% z platu. S výdělkem 340 EUR je rodičovský příspěvek 100%.

Ti, kteří vydělávají méně než 1 200 EUR měsíčně, dostávají 67% své čisté mzdy.

Nejvyšší limit pro stanovení rodičovského příspěvku je měsíční příjem 2 770 EUR. Při dosažení tohoto měsíčního příjmu rodič obdrží nejvyšší sazbu rodičovského příspěvku, tedy 1 800 EUR – což odpovídá 65%.

Rodiče vícero dětí v Německu dostávají paušální příplatek ve výši 300 EUR měsíčně za každé další dítě.

V Německu lze čerpat rodičovský příspěvek ve dvou variantách, buď v základní verzi po dobu 12 až 14 měsíců, nebo v tzv. plusové variantě až po dobu 28 měsíců. Plusovou variantu mohou zvolit rodiny, pokud chtějí zůstat déle doma s dítětem a rodičovský příspěvek tedy čerpat delší dobu. Jeho výše je polovina částky, která by byla v rodině vyplacena v běžném režimu rodičovského příspěvku. Obě varianty lze kombinovat. (www.bmfsfj.de, 2020)

Rodiče, kteří společně měli zdanitelný příjem vyšší, než 500 000 EUR v roce před narozením dítěte nedostávají rodičovský příspěvek.

Ve srovnání s Rakouskem lze vidět například rozdíl v maximální výši čerpání rodičovského příspěvku – v Rakousku je to maximálně 2 000 EUR měsíčně,

a v Německu je tato maximální hranice omezena částkou 1 800 EUR. Pro mě je například velice zajímavé to, že pokud si oba rodiče v Německu vezmou alespoň dva měsíce volna na péči o děti, platí se další dva měsíce – tím se rodičovský příspěvek dá vyplácet 14 měsíců. V Německu lze také volně dělit mezi tím, kdo se o dítě stará a kdy. Rodičovský příspěvek je možno získat buď dvanáct měsíců najednou, nebo měnit každých pár měsíců. Variant je opravdu mnoho, a myslím, že v roli starání se o dítě matka i otec společně, je Německo více pružné, a pro variantu obou rodičů v domácnosti nabízí více možností, a to při dobrém vyplácení rodičovského příspěvku.

5.4 Rodičovský příspěvek v Polsku

Rodičovský příspěvek v Polsku, neboli „Urlop rodzicielski“ pobírá rodič v délce 32 týdnů při porodu jednoho dítěte, a maximálně 34 týdnů při současném porodu dvou a více dětí.

Rodičovský příspěvek činí 100% výdělku během prvních 6 týdnů (8 týdnů v případě vícero dětí) a po zbylou dobu 60%.

Oproti České republice je doba pro využití rodičovského příspěvku velmi krátká. V České Republice je to 208 týdnů, a v Polsku pouze 32 týdnů. (www.eures-triregio.eu, 2020)

6 Rodičovský příspěvek v praxi

V následujících kapitolách se budu věnovat rodičovskému příspěvku v praxi. Podívám se na částky, které rodič během prvních let života dítěte získá jako finanční podporu od státu pro výchovu dítěte. Pro lepší představu, zda je tato podpora od státu v České republice dostatečná, provedu srovnání této dávky s charakteristicky nejbližším státem České republiky, a to se Slovenskem. Myslím si, že toto srovnání bude vhodné, protože jsme stále nejvíce srovnatelné země, a systém podpory rodičů funguje v obou státech obdobně. Přímé srovnání s ostatními sousedními státy by nebylo efektivní, protože v sousedních státech, jako je Polsko, Rakousko a Německo je například jiná minimální mzda, jiná cenová hladina, jiná nezaměstnanost žen, a také zcela odlišný způsob vyplácení těchto dávek.

Pro přehlednost, a pro dobré srovnání v rámci uvedení výše rodičovského příspěvku, si v obou zemích rozdělím osoby, které rodičovský příspěvek pobírají, do 4 největších skupin, kterých se tato tematika týká. Jsou to osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění, osoby s minimální hrubou mzdou, osoby s průměrnou hrubou mzdou, a osoby s nadprůměrnou hrubou mzdou. U každé této skupiny zjistím, zda mají nárok kromě rodičovského příspěvku i na peněžitou pomoc v mateřství, a pokud ano, tak v jaké výši. Peněžitá pomoc v mateřství závisí v obou státech na dosaženém příjmu této osoby.

Poté, u každé zvolené skupiny v obou zemích finálně uvedu, jaká je celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte (nebo dvou a více současně narozených dětí) v prvních letech života, což v mé studii bude součet PPM a rodičovského příspěvku.

6.1 Česká republika

V České republice obecně platí, že čím má vyšší příjmy, tím vyšší je mateřská. U každé naší vytvořené skupiny bude PPM odlišná. Peněžitá pomoc v mateřství se v České republice vypočítá jako 70 procent denního vyměřovacího základu – tedy zjednodušeně řečeno hrubé mzdy. Pro moji studii jsem si potřebovala vypočítat peněžitou pomoc v mateřství. Nejdříve bylo nutné vypočítat denní vyměřovací základ (DMZ) a ten jsem vypočítala vzorcem:

$$DMZ = \left(\frac{\text{hrubá mzda} \times 12}{365} \right)$$

Z čísla co mi vyšlo, jsem vypočítala 70% tohoto denního vyměřovacího základu, a vynásobila ho 30 dny v měsíci.

Po konci PPM se automaticky přechází na pobírání rodičovského příspěvku. Rodičovský příspěvek je pro všechny stejný, a to je částka 300 000 Kč, nebo 450 000 Kč v případě dvou a více současně narozených dětí. I přesto, se v jednotlivých skupinách setkáme s rozdíly pobírání rodičovského příspěvku, a to zejména v rychlosti čerpání a ve výši měsíčních splátek. V České republice lze pobírat rodičovský příspěvek do 4 let věku dítěte.

6.1.1 Osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění

Tato skupina zahrnuje v České republice především OSVČ, nezaměstnané a studenty, což je i můj případ. Tato skupina po porodu dítěte přechází ihned automaticky na pobírání rodičovského příspěvku ve výši 300 000 Kč a nemá nárok na PPM. Od roku 2020 je maximální výše čerpání rodičovského příspěvku této skupiny v částce 10 000 Kč měsíčně. Vyšší výplaty rodičovského příspěvku tato skupina nemůže dosáhnout. To znamená, že celkovou částku rodičovského příspěvku tato skupina vybere nejdříve za 30 měsíců. V případě, že matka pobírající rodičovský příspěvek porodí další dítě dříve, než vyčerpá celý rodičovský příspěvek na první dítě, tento příspěvek se ukončí a přechází se na rodičovský příspěvek na druhé dítě, a o nevyčerpané peníze na první dítě se přichází. Tedy, pokud matka porodí druhé dítě za 15 měsíců po porodu prvního, přichází tím o částku 150 000 Kč v rodičovském příspěvku, které by na toto dítě ještě získala. Toto pravidlo platí u všech skupin, ovšem u ostatních skupin lze délku čerpání i při dosažení maximální částky rodičovského příspěvku zkrátit, tedy ztráta peněz není až tak moc výrazná.

V případě dvojčat je výše rodičovského příspěvku 450 000 Kč, a čerpat lze maximálně částku 15 000 Kč měsíčně. Tuto částku lze nejrychleji opět vyčerpat za 30 měsíců.

6.1.2 Osoba s minimální mzdou v ČR

Minimální mzda v ČR je od roku 2020 v částce 14 600 Kč. Tato osoba má však oproti první skupině, kterou jsem uvedla, nárok na PPM. V případě, že výše hrubé mzdy je 15 000 Kč, a PPM je v délce čerpání 28 týdnů, denní PPM je 346 Kč, měsíční PPM je 10 380 Kč, a celková peněžitá pomoc v mateřství pro osobu s minimální mzdou je

67 816 Kč. Po vypršení PPM se přechází na rodičovský příspěvek. Celková výše rodičovského příspěvku je pro všechny stejná, tedy v částce 300 000 Kč na jedno dítě, avšak už v tomto případě je možné změnit délku čerpání rodičovského příspěvku, a to až na 6 měsíců. Měsíční výše je však limitována, nesmí být vyšší než 70 procent denního vyměřovacího základu - tedy zjednodušeně řečeno hrubého měsíčního výdělku, tedy při volbě čerpání rodičovského příspěvku na 6 měsíců se rodičovský příspěvek nevyčerpá zdaleka celý. Pokud by si tedy konkrétně osoba s minimální mzdou chtěla zvolit rychlost čerpání rodičovského příspěvku za 6 měsíců, dostávala by měsíčně částku 10 353 Kč, a tím by tedy z celkového rodičovského příspěvku 300 000 Kč vyčerpala pouze 62 100 Kč. Pokud by osoba chtěla vyčerpat co nejrychleji celou částku rodičovského příspěvku, tedy 300 000 Kč, může si nastavit délku čerpání na 29 měsíců, při měsíční výplatě 10 345 Kč.

V délce čerpání rodičovského příspěvku a měsíční výplatě rodičovského příspěvku je tento případ srovnatelný s možností, kterou mají osoby, co si neplatily dobrovolné zdravotní pojištění, avšak v tomto případě tyto osoby mají nárok na PPM, takže jejich celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte do 4 let je v celkové částce 367 816 Kč.

V případě dvou a více současně narozených dětí lze PPM čerpat 37 týdnů. Denní a měsíční výše PPM zůstává stejná, jako v případě PPM u jednoho dítěte, avšak rozdíl týdnů zvedne celkovou mateřskou na částku 89 614 Kč. Rodičovský příspěvek si lze navolit v nejrychlejší době čerpání, tj. za 6 měsíců při měsíční výplatě 15 530 Kč. Z celkového rodičovského příspěvku 450 000 Kč by bylo vybráno pouhých 93 200 Kč. Celý rodičovský příspěvek lze vyčerpat v nejrychlejší době 29 měsíců, a to při měsíční výplatě 15 517 Kč.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dvou a více současně narozených dětí do 4 let je v celkové výšce 539 614 Kč.

6.1.3 Osoba s průměrnou hrubou mzdou v ČR

Tato skupina má také nárok na PPM v délce 28 týdnů. Osobě s hrubým příjmem 30 000 Kč náleží denní PPM v částce 691 Kč, měsíční 20 730 Kč. Celková výše PPM je 135 436 Kč.

Rodičovský příspěvek v částce 300 000 Kč lze opět vyčerpat v rychlejší délce, a to minimálně za 6 měsíců. Ovšem i zde platí limit, že měsíční výše nesmí přesáhnout 70 procent denního vyměřovacího základu. Při volbě vyčerpání rodičovského příspěvku za 6 měsíců by byla měsíční výplata 20 706 Kč, a celkově by bylo vyčerpáno pouze 124 200 Kč. Pokud by osoba chtěla vyčerpat opět všech 300 000 Kč co nejrychleji, délka čerpání rodičovského příspěvku by byla 15 měsíců. Tato varianta mi přijde výhodná především, pokud by matka chtěla mít druhé dítě například 15 měsíců po porodu prvního dítěte, v tomto případě tedy již dostane maximální výši rodičovského příspěvku za 15 měsíců, čehož osoba s nižším příjmem, nebo osoba, která si neplatila dobrovolné nemocenské pojištění tak brzy nedosáhne a v případě porodu dítěte po 15 měsících od prvního porodu o zbytek peněz z rodičovského příspěvku přijde.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte do 4 let je celkem 435 436 Kč.

Pro vícero dětí je celková výše PPM za 37 týdnů 178 969 Kč. Výplata rodičovského příspěvku za 6 měsíců činila 31 059 Kč. Z celkových 450 000 Kč by bylo vyčerpáno 186 400 Kč. Celý RP lze nejrychleji vyčerpat za 15 měsíců v měsíčních splátkách 30 000 Kč. Celková výše pro peněžní pomoc při výchově dvou a více současně narozených dětí do 4 let je 628 969 Kč.

6.1.4 Osoba s nadprůměrnou hrubou mzdou v ČR

V posledním příkladu bych spočítala PPM a rodičovský příspěvek pro osoby, které mají v ČR nadprůměrnou mzdu, a to například v částce 50 000 Kč. Jejich PPM v délce 28 týdnů dělá denně 1 017 Kč, měsíčně 30 510 Kč, celková PPM je 199 332 Kč. Následuje čerpání RP, který lze nastavit v nejrychlejším čerpání za 6 měsíců, a to s měsíčními výplatami v částce 30 471 Kč. Za tuto dobu by osoba vyčerpala 182 800 Kč z celkového rodičovského příspěvku 300 000 Kč. Celý rodičovský příspěvek může tato osoba vyčerpat nejrychleji za 10 měsíců.

Celková výše pro peněžní pomoc při výchově dítěte do 4 let je 499 332 Kč.

V této skupině je v případě vícero dětí celková výše PPM 263 403 Kč. Měsíční výše výplaty RP při zvolení nejrychlejší doby čerpání, tj. 6 měsíců byla 45 707 Kč, a vyčerpáno by bylo 274 200 Kč. Celkových 450 000 Kč lze nejrychleji vyčerpat za 10 měsíců v měsíční výplatě 45 000 Kč.

Celková výše pro peněžní pomoc při výchově dvou a více současně narozených dětí do 4 let je 713 403 Kč.

6.2 Slovenská republika

V této kapitole se zaměřím na rodičovský příspěvek v praxi ve Slovenské republice. Uvedu stejné skupiny, jako jsem si udělala pro rodičovský příspěvek v praxi v České republice.

Nejprve bych však ráda uvedla, že PPM na Slovensku je ve výši 75 procent denního vyměřovacího základu, je tedy o 5 procent vyšší, než v České Republice. Standardní doba pobírání PPM je 34 týdnů, opět tedy vyšší než v ČR a to o 6 týdnů. Zajímavé je, že Slovenská republika v případě PPM zohledňuje osamělé matky, a to tím, že mohou PPM pobírat 37 týdnů.

Zatímco v České republice je rodičovský příspěvek pro všechny stejný, na Slovensku záleží, zda je pobírána PPM nebo ne. Podle toho se řídí výše rodičovského příspěvku.

Na Slovensku je také rozlišen příspěvek pro dvojčata, ale i pro trojčata. Výše opět závisí na tom, zda má rodič nárok na PPM nebo ne.

Ve Slovenské republice lze čerpat rodičovský příspěvek do 3 let dítěte.

I při této studii uvedu celkovou peněžitou pomoc při výchově dítěte, a to součtem PPM a RP.

Jelikož je na Slovensku oficiální měnou euro, pro srovnání bude euro přepočítáno na českou korunu přepočítáno v kurze 25,68 Kč, což je průměrný kurz eura v souvislosti s českou korunou v roce 2019.

6.2.1 Osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění na Slovensku

Do skupiny osob neplatících dobrovolné nemocenské pojištění spadají stejné případy, jako v České republice. Jedná se tedy o OSVČ, studenty a nezaměstnané. Těmto osobám, stejně jako v České republice nenáleží nárok na PPM. Po porodu dítěte jim vzniká ihned nárok na rodičovský příspěvek. Těm, kterým nevznikl nárok na PPM, náleží výše rodičovského příspěvku ve výši 270 EUR měsíčně na 3 roky. Po přepočtu EUR na CZK je to 6 934 Kč měsíčně. Celkový rodičovský příspěvek je tedy

9 720 EUR, přepočteno na CZK 249 610 Kč. Je to tedy o 50 390 Kč méně, než v České republice, s délkou čerpání na 3 roky.

V případě dvojčat má osoba nárok na částku 337,5 EUR měsíčně, tedy 12 150 EUR celkově, v přepočtu je to 312 012 Kč rodičovský příspěvek celkem pro dvojčata.

Pro trojčata existuje také odlišný rodičovský příspěvek, a ten je ještě o něco vyšší. Je to 405 EUR měsíčně, 14 580 EUR za 3 roky, tedy 374 415 Kč celkem pro trojčata.

6.2.2 Osoby s minimální mzdou na Slovensku

Minimální mzda na Slovensku se stejně jako v České republice od roku 2020 zvyšuje, a to na částku 580 Eur, po přepočtu je to cca 14 900 Kč, což je cca o 300 Kč více, než v České republice.

V rámci mateřské dovolené je standardní doba pro ženu 34 týdnů. PPM se rovná na Slovensku 75 procentům denního vyměřovacího základu. Pro osobu s minimální mzdou se rovná průměrná PPM za měsíc přibližně 436 EUR. V případě, že žena pobírá PPM standardní dobu, tj. 34 týdnů, celá PPM je 2 965 EUR. Po přepočtu na CZK je PPM v této naší určené skupině 76 141 Kč, což je asi o 10 000 Kč víc, než v České republice.

Po vyčerpání mateřské navazuje rodičovský příspěvek. Pokud osobě vznikl nárok na PPM, jeho rodičovský příspěvek je ve výši 370 EUR měsíčně, na dobu čerpání 3 roky. Celkový rodičovský příspěvek v této skupině je 13 320 EUR, v přepočtu 342 058 Kč.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte do 3 let na Slovensku je 418 194 Kč. V tomto případě je to přibližně o 51 000 Kč více než v České republice, ale při delší době PPM o 6 týdnů.

Výše PPM při narození vícčat je až 43 týdnů, tedy celková PPM vychází na 3 750 EUR za 43 týdnů, tedy cca 95 990 Kč.

Rodičovský příspěvek se liší oproti první skupině, která byla uvedena. Jelikož v této skupině vznikl osobám nárok na PPM, rodičovský příspěvek je mnohem vyšší než v případě, že nárok na PPM není. U dvojčat je měsíční výplata rodičovského příspěvku 462,50 EUR, celkem za 3 roky 16 650 EUR, v přepočtu 427 572 Kč. U trojčat je částka opět ještě větší, a to 555 EUR měsíčně, za 3 roky 19 980 EUR, v přepočtu 513 086 Kč.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dvou současně narozených dětí je 523 472 Kč, a v případě trojčat 609 076 Kč. Při porovnání s Českou republikou je to v případě dvojčat nižší částka, ovšem v případě trojčat je to částka o 70 000 Kč vyšší než v ČR.

6.2.3 Osoba s průměrnou mzdou na Slovensku

Z posledních dostupných dat je průměrná mzda na Slovensku nižší než v České republice, a to přibližně v částce 28 000 Kč, cca 1100 EUR. Průměrná PPM je rovna 826 EUR měsíčně, celková PPM za standardní dobu čerpání PPM 34 týdnů je 5 620 EUR, v přepočtu cca 144 327 Kč. Celková PPM je tedy opět o něco vyšší než v ČR, což je ale dáno počtem týdnů, ve kterých se PPM čerpá.

Rodičovský příspěvek je v této skupině roven opět částce 370 EUR měsíčně, tedy částce 13 320 EUR nebo 342 058 Kč celkově.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte do 3 let na Slovensku je 486 385 Kč, tedy opět přibližně o 51 000 Kč vyšší než v ČR.

U víceročet bude v této skupině částka opět přepočítána na 43 týdnů, to je 7 104 EUR, přepočteno 182 420 Kč PPM celkově.

Výše rodičovského příspěvku je stejná jako v předchozí skupině. U dvojčat 16 650 EUR, v přepočtu 427 572 Kč. U trojčat 555 EUR měsíčně, za 3 roky 19 980 EUR, v přepočtu 513 086 Kč.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dvou současně narozených dětí je 609 992 Kč, a v případě trojčat 695 506 Kč. V České republice je to v této dané skupině částka 628 969 pro dvě a více současně narozených dětí.

6.2.4 Osoba s nadprůměrnou mzdou na Slovensku

Pro tuto skupinu si zvolíme částku 2 026 EUR, která je opět podobná částce, kterou jsme si zvolili pro výpočet PPM a rodičovského příspěvku v této skupině v ČR, a je to hranice, při které ženě vzniká nárok na maximální výšku mateřské. Průměrná maximální výška mateřské je na Slovensku 1523,70 EUR měsíčně, tedy cca 39 000 Kč měsíčně. Celková PPM je v tomto případě cca 266 000 Kč. Je to přibližně o 67 000 Kč více než v ČR.

Rodičovský příspěvek je opět stejný, tedy 370 EUR měsíčně, 13 320 EUR celkově.

Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dítěte do 3 let na Slovensku je 608 133 Kč, což už je o více než 100 000 Kč vyšší než v ČR.

V této skupině je PPM u víceročet v částce 13 104 EUR za 43 týdnů, v přepočtu 336 506 Kč. Rodičovský příspěvek je opět shodný s předchozími dvěma skupinami, a to je u dvojčat 16 650 EUR, v přepočtu 427 572 Kč. U trojčat 555 EUR měsíčně, za 3 roky 19 980 EUR, v přepočtu 513 086 Kč.

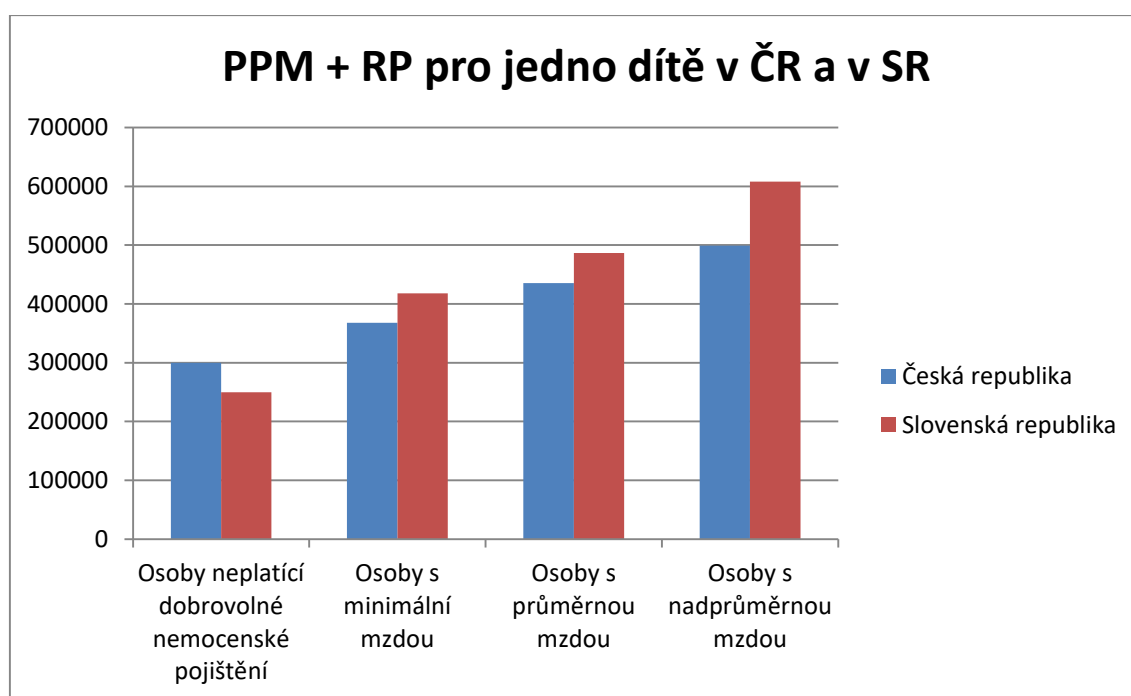
Celková výše pro peněžitou pomoc při výchově dvou současně narozených dětí je 764 078 Kč, a v případě trojčat 849 592 Kč. V České republice je to v této dané skupině částka 713 403 Kč pro dvě a více současně narozených dětí.

7 Diskuze o srovnání rodičovského příspěvku v ČR a v SR

Z dat vypočítaných v předchozích kapitolách nyní udělám grafy, kde bude přehledně znázorněno, zda je součet peněžitě pomoci v mateřství a rodičovského příspěvku v určitých skupinách a ve vybraných zemích stejný, nižší nebo vyšší.

7.1 Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro jedno dítě

Pro první případ srovnání a pro sestavení prvního grafu vezmu vypočítaná data z obou zemí pro jedno dítě.

Obrázek 2 PPM + RP pro jedno dítě v ČR a v SR

Z grafu lze na první pohled vidět, že ve třech ze čtyř námi zvolených skupin má Slovenská republika vyšší částku pro podporu výchovy dítěte než Česká republika.

Jediný případ, kdy je to naopak, je u první skupiny, která zahrnuje osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění. Těmto osobám ani v jedné zemi nenáleží PPM, a přechází tedy rovnou na rodičovský příspěvek. Myslím, že v tomto případě je na tom Česká republika velice dobře, a vzhledem ke zvýšení této částky od 1. 1. 2020 o 80 000 Kč je částka i dostatečná. I na Slovensku došlo od 1. 1. 2020 ke zvýšení rodičovského příspěvku, ale pro tyto osoby je částka ještě nižší, než u osob, kterým vzniká nárok na PPM. Oproti České republice je zde rozdíl cca o 50 000 Kč.

U dalších dvou skupin, ve kterých jsou osoby s minimální mzdou a osoby s průměrnou mzdou je ve výhodě Slovenská republika, a to v obou skupinách přibližně o 50 000 Kč. Je to způsobeno rozdílem o 10 000 Kč v rámci pobírání peněžitě pomoci v mateřství. Tento rozdíl je dán tím, že v SR je doba, ve které se čerpá peněžitá pomoc v mateřství o 6 týdnů delší než v ČR. PPM je jinak s Českou republikou srovnatelná. Větší rozdíl, a to přibližně o částku 40 000 Kč je v rámci rodičovského příspěvku. Na Slovensku je rodičovský příspěvek u těchto skupin roven částce 342 058 Kč. Je to tedy přibližně o 100 000 Kč více, než jaký dostávají rodičovský příspěvek osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění na Slovensku, a o 42 000 Kč více, než jaký je rodičovský příspěvek v ČR.

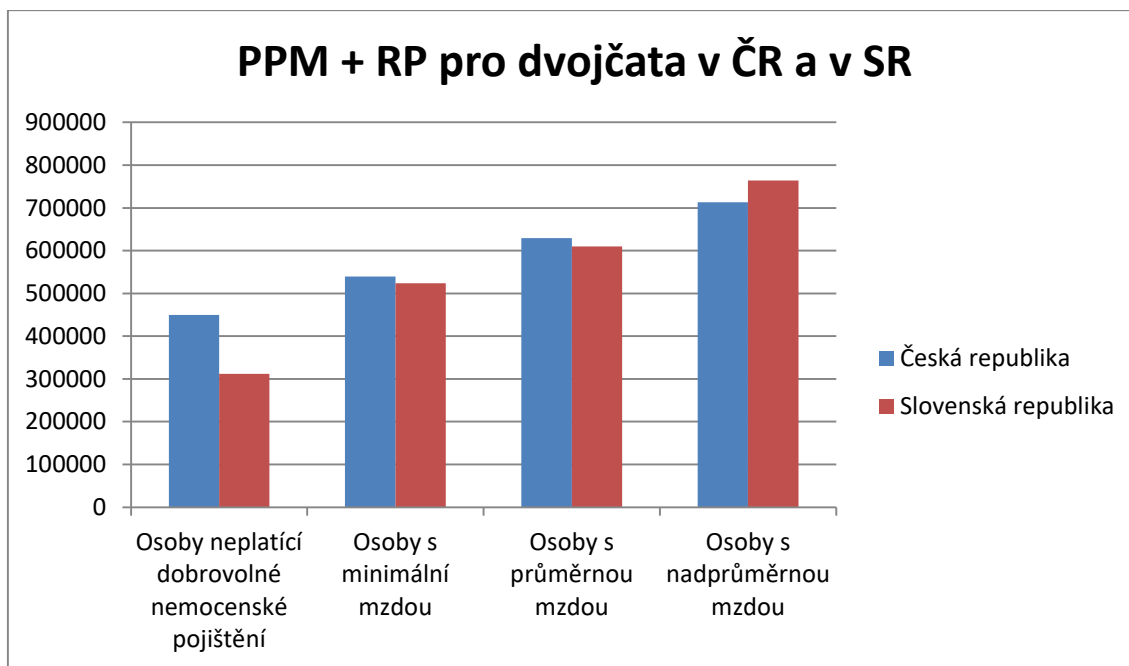
U poslední skupiny vidíme ještě větší rozdíl ve srovnání této podpory v ČR a v SR, a to přibližně o 110 000 Kč. Tento rozdíl je dán vyšším rodičovským příspěvkem o 42 000 Kč než v ČR, a také vysokou peněžitou pomocí v mateřství v tomto případě, která je přibližně o 67 000 Kč vyšší, než v tomto případě v ČR.

Z pohledu finanční podpory od státu v rámci PPM a RP v České Republice a na Slovensku, je dle mého názoru ve Slovenské republice celkově znevýhodněna skupina osob neplatících si dobrovolné nemocenské pojištění. Nejen, že jsou ochuzeni o PPM, stejně jako v ČR, ale jejich rodičovský příspěvek je ještě přibližně o 100 000 Kč nižší, než osoby, které nárok na PPM mají. Myslím si, že rodičovský příspěvek by měl být pro všechny stejný, a naopak si myslím, že by Slovenská republika měla více zkorigovat peněžitou pomoc v mateřství u osob s nadprůměrnou mzdou. V této skupině jsou dle mého názoru velké finanční rezervy, a jejich celkový příjem přesáhne za 3 roky péče o dítě 608 000 Kč, což je jednou tolik, co získá osoba v ČR neplatící si dobrovolné nemocenské pojištění.

Myslím si, že Česká republika má tento systém pro tyto konkrétní případy nastaveny dobře.

7.2 Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro dvojčata

Druhé srovnání udělám opět pro ČR a SR z dat, které jsme vypočítali v předchozích kapitolách, ovšem tentokrát pro dvojčata.

Obrázek 3 PPM + RP pro dvojčata v ČR a v SR

U peněžitě pomoci pro dvojčata lze vidět velký rozdíl oproti peněžitě pomoci pro jedno dítě v ČR a v SR, a to na první pohled v tom, že Česká republika v částce převyšuje Slovenskou republiku ve třech ze čtyř námi vytvořených skupin.

V prvním případě je to stejné jako ve studii o peněžitě pomoci pro jedno dítě, a to základní částkou rodičovského příspěvku. V České republice je tato částka pro dvě a více současně narozených dětí rovna 450 000 Kč. Na Slovensku je to částka přibližně 312 000 Kč. Tato částka mi ve Slovenské republice pro dvojčata přijde velice nízká. Je téměř stejná jako podpora v České republice pro jedno dítě, a to je, dle mého názoru, velice nedostatečná částka.

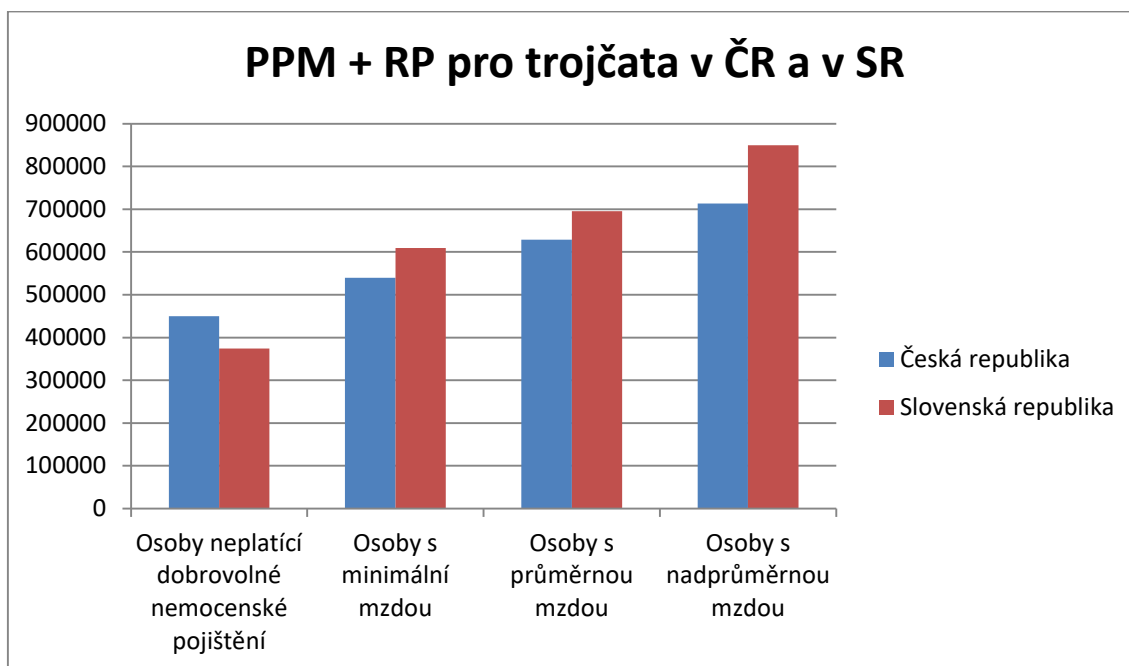
Při pohledu na druhou skupinu v grafu, vidíme výrazný nárůst u slovenské částky z 312 000 Kč na 523 000 Kč, je to tedy skok o přibližně 200 000 Kč.

Částky ve skupinách s osobami s minimální mzdou a s osobami s průměrnou mzdou se v ČR i SR téměř rovnají.

Větší rozdíl můžeme sledovat opět u poslední skupiny, tedy u osob s nadprůměrnou mzdou, a to přibližně o 50 000 Kč. Ve srovnání s ČR to až tak dramatický rozdíl není, ovšem větší úskalí vidím opět ve srovnání s osobami, které neplatí dobrovolné nemocenské pojištění. Tento rozdíl je opravdu výrazný, a myslím, že by v otázce rodičovského příspěvku neměly být tak velké rozdíly mezi jejich příjemci.

7.3 Rodičovský příspěvek v ČR a v SR pro trojčata

Poslední porovnávanou variantou v mé bakalářské práci je srovnání peněžité pomoci pro výchovu trojčat v ČR a v SR. Česká republika již částkou nerozlišuje trojčata a dvojčata, avšak ve Slovenské republice rozdíl v příjmech je, a myslím, že poněkud zásadní.

Obrázek 4 PPM + RP pro trojčata v ČR a v SR

Tento rozdíl můžeme sledovat i v grafu. V případě trojčat opět s částkou Slovenská republika převyšuje ve třech skupinách ze čtyř Českou republiku. Ani v tomto porovnání však nepřevyšuje Slovenská republika v částce u osob, které neplatí dobrovolné nemocenské pojištění. Tyto osoby získají v případě trojčat od státu podporu ve výši 374 415 Kč. Česká republika má tuto částku stejnou, jako v případě dvojčat, a to je částka 450 000 Kč. Je to tedy stále přibližně o 75 000 Kč méně, tento rozdíl je tedy opět výrazný.

V ostatních skupinách je částka u Slovenské republiky vyšší, a to průměrně o 90 000 Kč. Nejvyšší rozdíl je opět ve stejné skupině, jako v předchozích porovnáních. Myslím si, že Česká republika by měla také rozlišovat dvojčata a trojčata. Narození trojčat není běžné, ale pokud nastane, je to stále o jedno dítě více než u dvojčat, tedy i veškeré náklady a starosti jsou o jedno dítě více než v případě dvojčat. Myslím si tedy proto, že by si rodiny zasloužily větší finanční podporu než v případě, že se jim narodí dvojčata. Slovenská republika má tedy podle mého názoru tento systém nastavený

dobře. Ovšem opět neshledávám správné to, že osoby neplatící dobrovolné nemocenské pojištění, mají tak nízkou podporu i v případě trojčat. Tato částka je myslím ve Slovenské republice velice podhodnocená.

8 Dopad změny rodičovského příspěvku na veřejné finance

8.1 Česká republika

Se zvýšením rodičovského příspěvku od 1. 1. 2020 úzce souvisí i státní rozpočet pro rok 2020. V průběhu roku 2020 se státní rozpočet i po schválení změnil, kvůli nastalé epidemii COVID-19. Schválený rozpočet, který byl platný do 23. 3. 2020 počítal se schodkem 44 miliard korun. Plánované příjmy byly 1,578 bilionu korun a celkové plánované výdaje byly 1,612 bilionu korun. Tento rozpočet byl však 23. 3. 2020 změněn, a to s deficitem státního rozpočtu ve výši 200 miliard korun. Je počítáno s celkovými příjmy ve výši 1,488 bilionu korun a výdaji ve výši 1,688 bilionu korun.

„Novela státního rozpočtu reaguje především na předpokládaný pokles zejména daňových příjmů a na výdajové straně vytváří prostor pro vyšší výdaje k zajištění zdraví obyvatelstva, a dále také k zachování vysoké zaměstnanosti a omezení negativních dopadů na národní hospodářství a sociální oblast.“ (Ministerstvo financí ČR, 23. 3. 2020)

Celkový přehled příjmů a výdajů státního rozpočtu a jeho změn lze sledovat například na oficiálních stránkách ministerstva financí. Tyto stránky jsem prostudovala, a ráda bych pomocí tabulky zobrazila 5 kapitol s největšími výdaji ze státního rozpočtu pro rok 2020, které byly platné před vypuknutím epidemie COVID-19, tedy do 23. 3. 2020.

Tabulka 1 Přehled pěti kapitol s nejvyššími výdaji ze státního rozpočtu 2020 platné do 23. 3. 2020

Číslo kapitoly	Kapitola	Výdaje celkem [Kč]
307	Ministerstvo obrany	75 500 365 700
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	688 239 310 919
314	Ministerstvo vnitra	80 742 436 015
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	225 743 673 485
398	Všeobecná pokladní správa	164 598 888 626

Zdroj: (Ministerstvo financí ČR, 2019; vlastní)

V tabulce lze vidět, že největší část státního rozpočtu mělo obdržet ministerstvo práce a sociálních věcí. Tato kapitola měla v roce 2020 hospodařit s částkou přesahující 688 miliard korun. Tyto výdaje plynou jednak například do výdajů na důchody, ale v této částce je zahrnuto i zvýšení rodičovského příspěvku. Zvýšení se týká přibližně 80% rodin s dětmi do 4 let, což je asi 350 000 rodin. Státní pokladnu přijde navýšení

rodičovského příspěvku na 8,6 miliardy ročně. Jak již bylo zmíněno, zvýšení rodičovského příspěvku nezahrnuje všechny rodiny s dětmi do věku 4 let, ale pouze ty rodiny, které v lednu 2020 rodičovský příspěvek aktivně pobírají. V případě, že by byl schválen návrh o zvýšení rodičovského příspěvku pro všechny rodiny s dětmi do 4 let, znamenalo by to dalších 2,6 miliardy korun navíc ze státní pokladny, pro dalších přibližně 70 tisíc rodin s dětmi.

Rodičovský příspěvek nebyl změněn již 12 let, proto částka 8,6 miliard ročně tvoří výrazný nárůst dosavadních výdajů, a je součástí významné položky ve státním rozpočtu.

Vzhledem k tomu, že aktuální situace a odstraňování jejích následků bude dlouhodobějšího charakteru, není zatím přesně publikováno, jaké budou mít jednotlivé kapitoly výdaje ze státního rozpočtu. Na stránkách ministerstva financí lze zatím zjistit například to, že se Ministerstvu obrany sníží původní rozpočet o 2,9 miliard korun, kvůli odložení některých nákupů vojenské techniky, dále se o 1,5 miliard korun krátí výdaje související se slevami na jízdné. Novela posiluje rozpočet dávek na nemocenské pojištění o 10 miliard korun, přičemž rozpočet výdajů na důchody, a i na zvýšení rodičovského příspěvku zůstává zachován ve stávající výši.

8.2 Slovenská republika

Slovenská republika schválila rozpočet od 1. 1. 2020 s předpokládanými příjmy ve výši 38,845 miliard EUR, v přepočtu 997,54 miliard korun, a s plánovanými výdaji ve výši 39,326 miliard EUR, v přepočtu 1 009,9 miliard korun. Rozpočet na rok 2020 pro Slovenskou republiku počítá se schodkem 0,481 miliard EUR, v přepočtu 12,35 miliard korun českých. (mfsr.sk, 2020)

Dle informací, které se mi podařilo vyhledat na oficiálních stránkách Ministerstva financí Slovenské republiky, se zatím státní rozpočet pro Slovensko na rok 2020 kvůli epidemii COVID-19 nezměnil. Tato situace se však může každým dnem změnit.

Pro rok 2020 má Slovenská republika nejvíce financí prozatím vloženo do oblasti sociálního zabezpečení, a to 13 966,36 miliónů EUR, v přepočtu 358 656 miliónů korun. Z toho má jít v roce 2020 ze státního rozpočtu na podporu rodiny 939,3 milionu EUR, což je 24 092 milionu korun. Celkově se v rámci podpory rodiny nejvíce zdrojů

rozpočtuje na rodičovský příspěvek, na který je vyhrazeno 551 miliónů EUR, 14 150 Kč. Zvýšení rodičovského příspěvku na dvě úrovně, dle toho, zda rodiče mají nárok na PPM, nebo nemají, představuje nárůst o 169 miliónů EUR, tedy 4 340 miliónů korun, neboli 4,34 miliard korun. Celkově se jedná asi o 140 000 příjemců této dávky, z čehož by se mělo přibližně poloviny týkat zvýšení RP o měsíčně 150 EUR a druhé poloviny zvýšení dávky o 50 EUR měsíčně. (ta3.com, 2020)

8.3 Srovnání dopadu změny rodičovského příspěvku na veřejné finance v České republice a ve Slovenské republice

Vzhledem k tomu, že Slovenská republika prozatím nezveřejnila, zda se bude státní rozpočet na rok 2020 kvůli epidemii COVID-19 měnit, provedu srovnání dopadu změny rodičovského příspěvku na veřejné finance ještě s čísly, které byly platné před vypuknutím této epidemie.

Podle dat, která jsem vyhledala na oficiálních stránkách ministerstev financí lze vidět, že plánovaný schodek státního rozpočtu v České republice byl původně o 30 miliard korun vyšší, než ve Slovenské republice.

V obou zemích došlo od 1. 1. 2020 ke zvýšení rodičovských příspěvků. V rámci zvýšení rodičovského příspěvku v České republice, se počítá s výdaji na toto zvýšení přibližně 8 miliard korun. Ve Slovenské republice se počítá přibližně s částkou 4 miliard korun. Jde tedy téměř o polovinu oproti České republice. Je také důležité říci, kolika rodin se toto navýšení týká. V České republice jde o 350 000 rodin, a na Slovensku o 140 000 rodin. Lze tedy říci, že Slovenskou republiku toto navýšení bude stát relativně více peněz na jednu rodinu, přestože výdaje na zvýšení rodičovského příspěvku jsou u Slovenské republiky o 4 miliardy nižší, ovšem tato částka je určena pouze pro 140 000 rodin, což není ani polovina rodin, kterým bude vyplacen vyšší rodičovský příspěvek v České republice.

Navíc je nutné podotknout, že na Slovensku lze čerpat RP maximálně do 3 let věku dítěte, ale v Česku je to až do 4 let věku dítěte, proto lze říci, že zvýšení rodičovského příspěvku zasáhne veřejné finance více ve Slovenské republice.

Závěr

Má bakalářská práce byla věnována tématu rodičovský příspěvek a jeho vývoj v ČR a v dalších zemích. Toto téma jsem zpracovávala, protože jsem rodičovský příspěvek začala čerpat v době, kdy byl rodičovský příspěvek nezměněn již několik let. Nyní v době, kdy ho aktivně pobírám, byl navýšen. V rámci sledování situace a dění ohledně zvýšení rodičovského příspěvku jsem se dozvěděla spoustu informací, které jsem se rozhodla zpracovat v rámci mé bakalářské práce.

Pro možnost analýzy rodičovského příspěvku bylo nutné objasnit některé základní pojmy, které s tímto pojmem velice úzce souvisí. Proto jsem v rámci teoretické části mé bakalářské práce vysvětlila pojmy, jako jsou veřejné finance, sociální politika a sociální dávky, které zahrnují právě rodičovský příspěvek. Rodičovský příspěvek jsem uvedla od začátku jeho poskytování, až po jeho poslední, nyní aktuální novelu, která přinesla finanční přilepšení pro rodiny, které rodičovský příspěvek aktivně pobírají.

V rámci zjištění, zda je výše rodičovského příspěvku v České republice dostatečná, jsem se rozhodla provést teoretické i praktické srovnání podmínek poskytování rodičovského příspěvku se sousedními státy České republiky. Dozvěděli jsme se, jaký způsob a délka čerpání je na Slovensku, v Německu, Rakousku a v Polsku.

Myslím, že kromě teorie o tom, jak a kdo má nárok na čerpání rodičovského příspěvku je také důležité praktické hledisko, tedy komu a v jaké výši se rodičovský příspěvek reálně vyplácí. V rámci této myšlenky jsem se rozhodla osoby pobírající tuto sociální dávku rozdělit do skupin osob neplatících si dobrovolné nemocenské pojištění, osob s minimální mzdou, osob s průměrnou mzdou a osob s nadprůměrnou mzdou. Během mé studie jsme přišli na to, že ne všechny tyto skupiny mají nárok na tzv. peněžitou pomoc v mateřství, která v České republice zahrnuje 28 týdnů v rámci péče o dítě v prvních týdnech života. Zjistila jsem tedy, že tyto zvolené skupiny dostávají od státu vždy jinou státní podporu v rámci podpory o péče o dítě v prvních letech života.

Analýzu rodičovského příspěvku v praxi jsem udělala i pro Slovenskou republiku, protože jsem v teoretickém srovnání rodičovského příspěvku se sousedními státy ČR zjistila, že charakter, délka čerpání, podmínky čerpání i jeho výše, je na Slovensku nejbližší ze všech sousedních států České republiky.

Při porovnání se Slovenskou republikou jsem dospěla k několika zajímavým poznatkům. Jedním z nich je například ten, že Slovenská republika zvýhodňuje matky samoživitelky, a to tím, že mají nárok na 37 týdnů peněžité pomoci v mateřství, je to tedy o 3 týdny delší PPM než v případě, že matka není samoživitelka, a je to také nárok o 9 týdnů delší než nárok na peněžitou pomoc v mateřství v České republice celkově. Česká republika matky samoživitelky nezohledňuje. Přístup Slovenské republiky se mi velice líbí, protože si myslím, že matky, které o dítě pečují úplně samy, by měly mít nárok na vyšší finanční pomoc od státu, a to z toho důvodu, že mají jeden příjem, který se jim navíc v rámci čerpání PPM a RP sníží.

Další věc, kterou jsem v rámci srovnání rodičovského příspěvku v České republice a na Slovensku zjistila, je ta, že na Slovensku jsou výrazně znevýhodněny ty osoby, které pobírají rodičovský příspěvek na Slovensku, a neměly nárok na peněžitou pomoc v mateřství, jinými slovy si neplatily dobrovolné nemocenské pojištění. Myslím, že tyto osoby jsou již „znevýhodněny“ tím, že přichází o nárok na peněžitou pomoc v mateřství, což platí v obou srovnávaných zemích. Na Slovensku navíc ještě dostávají o 120 EUR méně, než ty osoby, které nárok na PPM mají. Jelikož mě výsledné částky, které jsem zjistila, překvapily, hledala jsem několik názorů od odborníků, popřípadě diskuzí na internetu a zjistila jsem, že ani všichni Slováci nejsou s tímto rozdělením rodičovského příspěvku spokojeni. Mají názor takový, že rodičovský příspěvek je sociální dávka od státu, která by měla být pro všechny občany, kteří na ni mají nárok, stejná. S tímto názorem se také ztotožňuji. Tento model je na Slovensku zaveden letos úplně poprvé, tak uvidíme, zda se tento model osvědčí a budou se tímto přístupem inspirovat například i nějaké ostatní země, nebo zda dojde na Slovensku ještě k nějaké úpravě, která by zavedla stejný rodičovský příspěvek pro všechny, jako je to například v České republice.

Dle analýz, které jsem vytvořila, a dle srovnání si myslím, že po letošním zvýšení rodičovského příspěvku na 300 000 Kč pro všechny je Česká republika na dobré úrovni této státní podpory. Myslím, že Česká republika má zavedený dobrý systém, který funguje a dostatečně podporuje rodiny s dětmi.

Seznam použité literatury

- HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K.: *Veřejné finance*. 1999, Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia. 402 s. ISBN 80-902752-1-4.
- STRECKOVÁ, Yvonne a Ivan MALÝ.: *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. 1998, Vyd. 1. Brno: Computer Press. 214 s. ISBN 80-7226-112-6.
- URBAN, Jan.: *Teorie národního hospodářství*. 2011, Vyd. 3. Praha: Wolters Kluwer ČR. 559 s. ISBN 978-80-7357-579-3.
- KREBS, Vojtěch. *Sociální politika*. Vyd. 4. Praha: ASPI, a. s. 2007. 32 s. ISBN 978-80-7357-276-1.
- Zlámalová, Eliška. *Vývoj rodičovského příspěvku v ČR a jeho vliv na ekonomické postavení domácností*. Diplomová práce. Brno. 2012.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Státní sociální podpora*. 2019. [online]. [cit. 2019-12-27]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/statni-socialni-podpora#dsp>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rodičovský příspěvek*. 2020. [online]. [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/rodicovsky-prispevek>
- Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Rodičovský příspěvek*. 2020. [online]. [cit. 2020-01-13]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/-/rodicovsky-prispevek>
- Federální shromáždění České a Slovenské federativní republiky 1990. 2019. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/1990fs/tisky/t0059_00.htm
- Zákon č. 382/1990 Sb. *Zákon o rodičovském příspěvku*. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-382>
- Zákon č. 117/1995 Sb. *Zákon o státní sociální podpoře*. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1995-117>
- Nářízení vlády č. 143/1994 Sb. *Nářízení vlády o zvýšení rodičovského příspěvku a podpory při narození dítěte*. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1994-143>
- Nářízení vlády č. 154/1993 Sb. *Nářízení vlády o některých sociálních dávkách*. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-154>
- Zákon č. 112/2006 Sb. *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o životním a existenčním minimu a zákona o pomoci v hmotné*. [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-112>
- Zákon č. 585/2006 Sb. *Zákon, kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, zákon č. 189/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím*

zákona o nemocenském pojištění, zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, zákon č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce, zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění zákona č. 165/2006 Sb., a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších [online]. [cit. 2020-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-585>

Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny Slovenskej republiky. *Rodičovský príspevok*. 2020. [online]. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: <https://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/podpora-rodinam-detmi/penazna-pomoc/rodicovsky-prispevok/>

Kinderbetreuungsgeld – Übersicht der Systeme. 2020. [online]. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z:

https://www.oesterreich.gv.at/themen/familie_und_partnerschaft/geburt/3/2/3/2/Seite.080613.html

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend. *Elterngeld und ElterngeldPlus*. 2020. [online]. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/themen/familie/familienleistungen/elterngeld/elterngeld-und-elterngeldplus/73752>

Świadczenia rodzinne. 2020. [online]. [cit. 2020-01-31]. Dostupné z: <https://www.eures-triregio.eu/swiadczenia-rodzinne.html>

Ministerstvo financí České republiky. *Ministerstvo financí předkládá vládě návrh zákona o státním rozpočtu na rok 2020*. 2019. [online]. [cit. 2020-02-12]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2019/ministerstvo-financi-predklada-vlade-nav-36115>

Ministerstvo financí České republiky. *Sněmovna schválila novelu Zákona o státním rozpočtu na rok 2020*. 2020. [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/vlada-schvalila-novelu-zakona-o-statnim-37959>

Ministerstvo financií Slovenskej republiky. *Bilancia štátneho rozpočtu k 31.3.2020*. 2020. [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.mfsr.sk/sk/media/tlacove-spravy/bilancia-statneho-rozpocetu-k-31-3-2020.html>

TA3 LIVE. *Rodičovský príspevok sa má razantne zvýšiť, budú dve kategórie*. 2020. [online]. [cit. 2020-04-10]. Dostupné z: <https://www.ta3.com/clanok/1157496/rodicovsky-prispevok-sa-ma-razantne-zvysit-budu-dve-kategorie.html>

Přílohy

Příloha A Individuální informativní sdělení, Úřad práce ČR